

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра екології, географії та туризму

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВП08 «ТУРИЗМ І БЕЗПЕКА ТУРИСТИЧНИХ ЗАХОДІВ»

Спеціальність **015 Професійна освіта (Туристичне обслуговування)**
(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма **Професійна освіта (Туристичне обслуговування)**
(шифр і спеціалізація)

Освітній ступінь **бакалавр**
(бакалавр/магістр)

Інститут, факультет, відділення **Психолого-природничий факультет**
(назва інституту, факультету, відділення)

2020 – 2021 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Туризм і безпека туристичних заходів» для здобувачів освітнього ступеня *бакалавр* галузі знань *01 Освіта* спеціальності *015 Професійна освіта (Туристичне обслуговування)* за освітньо-професійною програмою «Професійна освіта (Туристичне обслуговування)».

Мова навчання: українська.

Розробник(и):

Костолович М.І., к. пед. н., доцент кафедри екології, географії та туризму РДГУ

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри екології, географії та туризму РДГУ

Протокол № 11 від «28» серпня 2020 року

Завідувач кафедри екології, географії та туризму

(підпис) (Д.В.Лико)
(прізвище та ініціали)

Робоча програма схвалена навчально-методичною комісією психолого-природничого факультету за спеціальністю *014.07 Середня освіта (Географія)*

Протокол № 4 від «02» вересня 2020 року

Голова навчально-методичної комісії
(підпис) (Сяська І.О.)
(прізвище та ініціали)

©Костолович М.І, 2021

© РДГУ, 2021

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3,0	Галузь знань: 01 Освіта	Навчальна дисципліна за вибором	
Модулів – 2	Спеціальність: 015 Професійна освіта (Туристичне обслуговування)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		3-й	-й
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		6-й	-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,0 самостійної роботи студента – 4,0	Освітній рівень: перший (бакалаврський) рівень	16 год.	
		Практичні	
		20 год.	
		Лабораторні	
		-	
		Самостійна робота	
		54 год.	
		Індивідуальні завдання: 12 год.	
Вид контролю: залік			
Передумови для вивчення дисципліни: згідно структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми «Професійна освіта (Туристичне обслуговування)»			

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Мета курсу «Туризм і безпека туристичних заходів» - ознайомити студентів з організаційними основами туристичної діяльності та специфікою забезпечення безпеки в туризмі.

2.2. Основними завданнями дисципліни є:

- ознайомити студентів із загальними вимогами безпечної діяльності в туризмі;

- сформулювати розуміння чинників природного, техногенного і соціального характеру, що представляють загрозу при здійсненні подорожі, особливо екстремального туризму і спортивного відпочинку;
- ознайомити з нормативними документами, методами страхування туристів і фінансового ризику в туризмі.
- розглянути заходи безпеки туризму, психологічні аспекти забезпечення безпеки туризму, особливості державного регулювання в контексті безпеки туристичної діяльності;
- здійснення аналізу та оцінки безпеки туристичних подорожей.

2.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми підготовки бакалавра зі спеціальності 015 «Професійна освіта (Туристичне обслуговування)» студенти повинні набути таких **компетентностей**:

ЗК12. Уміння дотримуватись норм здорового способу життя та впроваджувати їх в особистій та професійній діяльності.

ФК6. Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного).

ФК9. Здатність забезпечувати безпеку туристів у звичайних та складних форс-мажорних обставинах.

Програмні результати навчання:

ПРН 19. Виявляти проблемні ситуації.

ПРН 21. Демонструвати виконання професійних завдань у стандартних та невизначених ситуаціях.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Теоретичні основи забезпечення безпеки життєдіяльності в туристичній індустрії. Визначення і специфіка забезпечення безпеки життєдіяльності в туристичній індустрії. Права, обов'язки і свободи у сфері безпеки життєдіяльності туриста. Надзвичайні ситуації та їх види. Концепція прийнятної (допустимого) ризику в забезпеченні безпеки життєдіяльності в туристичній індустрії.

Тема 2. Законодавча база у сфері безпеки туризму. Цілі та завдання державної системи управління безпекою життєдіяльності. Система державних органів управління і нагляду за безпекою життєдіяльності. Основні законодавчі акти щодо забезпечення безпеки в галузі туризму. Основні положення закону України «Про туризм». Конституційні основи безпеки туризму.

Тема 3. Страхування та контроль за дотриманням правил безпеки в туризмі. Страхування як складова системи безпеки в туризмі. Поняття, що характеризують умови страхової діяльності. Страхування при подорожах. Види та форми страхування. Особисте страхування туристів. Майнове страхування

туристів і туристичних підприємств. Страхування відповідальності туристичних фірм, контрагентів і автотуристів. Стандартизація вимог по забезпеченню безпеки туристичних послуг.

Тема 4. Фактори ризику в сфері туризму. Санітарно-епідеміологічні та санітарно-гігієнічні безпеки. Санітарно-епідеміологічна служба України та її вплив на підприємницьку діяльність. Державне регулювання діяльності у сфері захисту населення від інфекційних хвороб. Порядок проведення дезінфекційних заходів. Санітарна охорона території України, карантин, обмежувальні протиепідемічні заходи. Організація та управління охороною праці на підприємстві. Небезпека травмування та вплив довкілля туризмі. Біологічні та хімічні фактори впливу. Специфічні чинники ризику у сфері туризму. Фізіологічна дія метеорологічних факторів на організм людини та їх нормування. Захист організму людини від перегрівання і охолодження

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. БЕЗПЕКА ЗА УМОВ РІЗНИХ ВИДІВ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 5. Санітарно-гігієнічні вимоги до готельних комплексів та приміщень громадського та спеціального призначення. Санітарні вимоги до утримання житлових приміщень готелів та територій готельних комплексів. Санітарні вимоги до закладів ресторанного господарства. Правила особистої гігієни персоналу готельних та туристичних комплексів, саун, басейнів. Гігієна туриста.

Тема 6. Забезпечення пожежної безпеки в туристичній індустрії. Пожежна охорона, нагляд та профілактика. Процес горіння та класифікація речовин за вибухо- та пожежонебезпечністю. Правила пожежної безпеки. Класифікація пожеж за причинами їх виникнення. Організація гасіння пожеж. Способи і засоби для попередження та гасіння пожеж. Права і обов'язки туристів і працівників туристичної індустрії стосовно пожежної безпеки.

Тема 7. Безпека в різних видах туризму. Вимоги до забезпечення безпеки туриста під час подієвого туризму, паломництва, лікувально-оздоровчого туризму. Безпечність туристичного походу, та велотуризму. Забезпечення безпеки в сільському та екологічному туризмі. Безпека різних видів екстремального туризму. Нещасні випадки та захворювання в туризмі. Організація надання першої медичної допомоги потерпілим.

Тема 8. Безпека міжнародного туризму. Безпека і захист туристів у міжнародних подорожах. Заходи безпеки, держави, що приймає, і держави, з якої турист прибув. Обов'язки держави і приватного сектору, щодо забезпечення безпеки іноземним туристам.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						заочна форма						
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади туристичного краєзнавства													
Тема 1. Теоретичні основи забезпечення безпеки життєдіяльності в туристичній індустрії.	11	2	2			7							
Тема 2. Законодавча база у сфері безпеки туризму.	11	2	2			7							
Тема 3. Страхування та контроль за дотриманням правил безпеки в туризмі.	12	2	4			6							
Тема 4. Фактори ризику в сфері туризму.	10	2	2			6							
Разом – за змістовим модулем 1	44	8	10			26							
Змістовий модуль 2. Краєзнавчо-туристичні ресурси України													
Тема 5. Санітарно-гігієнічні вимоги до готельних комплексів та приміщень громадського та спеціального призначення.	11	2	2			7							
Тема 6. Забезпечення пожежної безпеки в туристичній індустрії.	11	2	2			7							
Тема 7. Безпека в	13	2	4			7							

різних видах туризму.												
Тема 8. Безпека міжнародного туризму.	11	2	2			7						
Разом – за змістовним модулем 2	46	8	10			28						
Усього годин	90	16	20			54						

5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Організаційні питання забезпечення безпеки у сфері туризму в Україні	2
2	Законодавча база у сфері безпеки туризму	2
3	Страховання в туризмі	2
4	Медичні аспекти туристичної діяльності	2
5	Фактори ризику в сфері туризму	2
6	Санітарно-гігієнічні вимоги до готельних комплексів	2
7	Пожежна безпека в туризмі	2
8	Забезпечення безпеки життєдіяльності туриста за умов активного і екстремального туризму	2
9	Забезпечення безпеки життєдіяльності туриста за умов подієвого і паломницького туризму	2
10	Санітарно-епідеміологічні правила в міжнародному туризмі	2
	Всього	20 год

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теоретичні основи дослідження безпеки регіональних туристичних систем	3
2	Нормативно-правова база гарантування безпеки туризму в Україні	3
3	Фактори безпеки регіональних туристичних систем: сутність та структура	4
4	Інноваційні фактори гарантування безпеки регіональних туристичних систем	4
5	Етнічний туризм як фактор безпеки туризму в регіоні	4

6	Проблеми та методика оцінювання соціальної безпеки туризму	4
7	Інформаційна безпека туризму та проблеми туристичного брендингу регіонів	4
8	Економічна безпека туризму в умовах транскордонного співробітництва: роль інформаційно-комунікаційних технологій	4
9	Екологічна безпека туризму: сутність та механізми гарантування	4
10	Проблеми безпеки туристичних підприємств регіону: ризикологічний підхід	4
11	Безпека адаптивного та дитячо-юнацького туризму в регіональному вимірі	4
12	Розвиток бальнеологічних курортів у контексті проблем безпеки	4
13	Розвиток ресторанного господарства в регіоні в контексті гарантування безпеки туризму	4
14	Туристична кластеризація як механізм гарантування безпеки регіональних туристичних систем	4
	Всього	54 год

Орієнтовна тематика рефератів:

1. Вимоги безпеки при туристсько-екскурсійному обслуговуванні.
2. Психологія безпечного туризму.
3. Діяльність гіда-перекладача та безпеку туристів.
4. Забезпечення безпеки в готелях.
5. Забезпечення безпеки харчування під час подорожі. 6. Хвороби адаптації туриста. 7. Інфекційні та імунні захворювання.
8. Особиста безпека і безпека майна.
9. Вплив навколишнього середовища під час подорожі.
10. Безпека туриста з позицій законодавства України (закон «Про захист прав споживачів» та закон «Про туризм»).
11. Інформаційне забезпечення в галузі безпеки туризму.
12. Внесок міжнародних організацій у справу безпеки і захисту туристів.
13. Культурні традиції і безпека.
14. Безпека перевезень туристів.
15. Безпека в екстремальних турах.
16. Безпека туристів в важкодоступних регіонах (пустелі, джунглі, райони з холодним кліматом).
17. Забезпечення безпеки в надзвичайних ситуаціях (повінь, зсуви, снігові замети, землетруси, цунамі та ін.).
18. Безпека в пішому туризмі.
19. Правила відпочинку біля водойм.
20. Медичне страхування в туризмі.

21. Санітарно-епідеміологічні правила в міжнародних подорожах.
22. Вплив поширення ВІЛ-інфекції на туризм.
23. Тероризм, як загроза розвитку міжнародного туризму.

7. ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне навчально-дослідне завдання – форма організації навчального процесу, яка має на меті поглибити, узагальнити та закріпити знання, які студенти отримують у процесі навчання, а також застосувати ці знання при вирішенні практичних задач. Результати виконання індивідуальної роботи студенти представляють під час практичних занять.

Студенти повинні вміти забезпечити безпеку при проектуванні туру і туристичних послуг; прогнозувати і приймати грамотні рішення в звичайних умовах і в умовах надзвичайних ситуацій щодо захисту туристів; застосовувати сучасні заходи безпеки; оцінювати реальну обстановку в країні перебування, проінформувати туристів про вимоги безпеки життя.

Завдання:

Безпека туриста в країнах туристських макрорегіонах світу

Скласти правила безпеки для туриста, що виїжджає за кордон в країни туристського макрорегіону світу (на вибір студента) за планом:

1. Назва туру.
 2. Мета подорожі.
 3. Коротка характеристика місця перебування (країна, місто).
 4. Історичні та культурні особливості. Релігія.
 5. Інформація про прийнятні норми поведінки.
 6. Інформація про рівень цін в сферах харчування і транспорту.
 7. Митні правила країни перебування.
 8. Медичне страхування.
 9. Фактори ризику для життя і здоров'я туриста: травмонебезпека; вплив навколишнього середовища; погодні особливості району для даної пори року; пожежна безпека; біологічні фактори; небезпечні випромінювання; психофізіологічні чинники ризику; специфічні фактори ризику.
- Запропонувати методи і шляхи мінімізації ризиків у надзвичайних ситуаціях відносно різних видів туризму.*
10. Заходи щодо забезпечення збереження майна туриста.

Туристські макрорегіони світу:

- Європейський регіон – країни Західної, Північної, Центральної та Східної Європи, Південної та Середземноморської Європи (Туреччина, Кіпр, Ізраїль);
- Американський регіон – країни Північної, Південної, Центральної Америки, острівні держави і території Карибського басейну;
- Азіатсько-Тихоокеанський регіон - країни Східної і Південно-Східної Азії, Австралії та Океанії;
- Африканський регіон - країни Африки (крім Єгипту та Лівії);
- Південноазіатський регіон - всі країни Південної Азії;
- Близькосхідний регіон - країни Західної та Південно-Західної Азії,

Єгипет і Лівія.

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час вивчення дисципліни використовуються такі методи навчання:

- за джерелом знань (розповідь, бесіда, лекція з мультимедійним супроводом (програмне забезпечення Power Point, використання Internet ресурсу), інструктаж, практична робота, екскурсійні заняття);
- за характером логіки пізнання (аналітичний, синтетичний, індуктивний та дедуктивний);
- за рівнем самостійної розумової діяльності (проблемний, частково-пошуковий, дослідницький).

9. МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Контроль знань з дисципліни здійснюється за рейтинговою системою. Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100-бальною шкалою.

Поточний контроль передбачає:

- усне опитування, бліц - опитування;
- перевірка виконаних практичних завдань;
- поточне тестування;
- підготовка реферату, презентації результатів виконаних завдань;
- контрольна робота.

Підсумковий контроль здійснюється шляхом оцінювання усних відповідей під час заліку.

Робота студентів на практичних заняттях оцінюється за п'ятибальною шкалою: 2 бали – «незадовільно», 3 бали – «задовільно», 4 – «добре», 5 – «відмінно».

Модуль завершується проведенням підсумкового модульного контролю. Він може проводитися у формі усного опитування чи письмового виконання.

Виконання індивідуального проекту та завдань самостійної роботи з вивчення курсу оцінюються за 20 бальною шкалою.

10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

В університеті діє накопичувальна кредитно-трансферна система оцінювання програмних результатів навчання студентів, що реалізується в ході виконання і захисту практичних/лабораторних робіт, виконання ІНДЗ та модульного контролю, для яких визначено мінімальну кількість балів, яку слід набрати для формування рейтингового балу студента та виставлення його у залікову книжку і відомість успішності студентів з відповідними оцінками за національною та Європейською кредитно-трансферною системами на рівні 60% від запланованого.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі	Оцінка	Оцінка за національною шкалою
-------------------	--------	-------------------------------

види навчальної діяльності	ЄКТС	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Контроль за процесом засвоєння студентами курсу та якістю знань здійснюватиметься у ході поточного та підсумкового контролю. Оцінювання знань студентів здійснюється за 100 бальною шкалою.

Робота студентів практичних заняттях оцінюється за п'ятибальною шкалою: 3 бали – «задовільно», 4 – «добре», 5 – «відмінно».

Виконання індивідуального навчально-дослідного завдання з вивчення курсу оцінюються за 20-ти бальною шкалою за такими критеріями:

1-5 балів – завдання виконано частково, на захисті студент продемонстрував поверхневі знання, відповіді на запитання неточні або неповні; є зауваження щодо змісту та оформлення звіту, висновки неаргументовані і неконкретні, звіт підготовлено недбало;

6-10 балів – завдання виконано частково, на захисті студент продемонстрував поверхневі знання, відповіді на запитання неточні або неповні; є зауваження щодо змісту та оформлення звіту, висновки недостатньо аргументовані та обґрунтовані;

11-15 балів – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки несистемного характеру; студент відповідає на проблемні питання, пов'язані зі змістом тематики дослідження, однак допускає неточності; мають місце окремі зауваження щодо оформлення звіту;

16-20 – під час захисту студент продемонстрував хороші знання, відповів на питання, вільно володіє змістом проведеного дослідження, розуміє сутність

досліджуваної проблеми, здатний до дискусії, звіт містить елементи новизни, висновки і пропозиції; студент оволодів навичками науково-дослідної роботи, збору інформації, аналізу, формулювання висновків, пропозицій.

Модуль завершується проведенням підсумкового модульного контролю. Він може проводитися у формі усного опитування чи письмового виконання.

Модуль 1,2 (залік)

Поточне тестування та самостійна робота								Сума балів	
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				ІНДЗ	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
5	5	5	5	5	5	5	5	20	
Модульний контроль - 20				Модульний контроль - 20					

T1, T2... T8- теми змістових модулів.

12. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

В якості навчально-методичного забезпечення самостійної роботи студентів використовується базова та додаткова література з дисципліни, інтернет-ресурси, матеріал лекцій, методичні рекомендації для виконання завдань практичних робіт та самостійної роботи студентів.

13. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Українське законодавство з питань забезпечення безпеки туризму.
2. Вплив політичної та соціально-економічної ситуації на розвиток туризму (на прикладі зарубіжних країн).
3. Формальності безпеки в міжнародному туризмі. Правове регулювання міжнародного туризму. Міжнародні документи з питань безпеки.
4. Ризик як міра небезпеки, класифікація ризиків. Заходи щодо зниження ризиків.
5. Забезпечення безпеки екстремальних видів туризму (мотоциклетного, велосипедного, кінного, лижного та ін.).
6. Роль Всесвітньої туристської організації (ВТО) у забезпеченні безпеки міжнародного туризму.
7. Роль туристських фірм у процесі забезпечення безпеки туристських подорожей.
8. Діяльність організацій не туристського профілю в питаннях забезпечення безпеки міжнародних подорожей .
9. Правила поведінки та заходи безпеки на курортах (морських, гірськолижних). Забезпечення безпеки при проживанні в готелі .
10. Фактори ризику в туризмі. Класифікація факторів.
11. Безпека в'їзного та виїзного туризму. Основні заходи безпеки.
12. Безпека харчування туристів.

13. Правила поведінки та заходи безпеки при здійсненні автобусних екскурсійних турів.
14. Міжнародний досвід розробки системи та заходів безпеки туризму.
15. Проблеми безпеки музейно-виставкової діяльності.
16. Правила поведінки та заходи безпеки в морських і річкових круїзах .
17. Відпочинок на воді і його безпеку (дайвінг, підводне полювання).
18. Безпека об'єктів туристичної інфраструктури (транспорт, засоби розміщення, підприємства харчування, підприємства дозвілля та ін.) .
19. Поведінкові ризики туристів.
20. Забезпечення безпеки при проектуванні і здійсненні турів з підвищеною небезпекою.

14. РЕКОМЕНДОВА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Агафонова Л. Г. Туризм, готельний та ресторанний бізнес: ціноутворення, конкуренція, державне регулювання: Навч. посібник / Л. Г. Агафонова, О. Є. Агафонова. - К.: Знання України, 2002. - 358 с.
2. Аристов О. В. Управление качеством: Учебник для студ. вузов. / О. В. Аристов. - М.: ИНФРА-М, 2003. -238 с.
3. Балюк А. А. Пожарная безопасность на железнодорожном транспорте: Учеб, пособие для студ. всех спец, и форм обуч., изучающих курс БЖД / Дальневосточный гос. ун-т путей сообщения. Кафедра «Безопасность жизнедеятельности». - Хабаровск: Издательство ДВГУПС, 2000. - 92 с.
4. Бедрий Я. Безпека життєдіяльності: Посіб. для студ. техн. вузів. /Боярська В. М., Голубев А. К. та ін. - Л., 1997. - 275 с.
5. Безпека життєдіяльності туристів, екскурсантів, відпочивальників та працівників туризму (аспекти) / Н. В. Левун (наук, ред.), В. І. Ляшенко (уклад.), Д. А. Рибалко (уклад.). - Д.: Промінь, 2002. - 116 с.
6. Безпека життєдіяльності / Є. П. Желібо, Н. М. Заверуха, В. В. Зацарний. За ред. Є. П. Желібо: Навч. посібник. -Львів: Новий Світ-2000, 2001. - 320 с.
7. Дурович А. П. Маркетинг в туризме: Учеб, пособие для студ. спец. «Экономика и управление социально-культурной сферой» вузов. -2. изд., перераб. и доп. - Минск: ООО «Новое знание», 2001. - 495 с.
8. Запесоцкий А. С. Стратегический маркетинг в туризме: Учеб, пособие для студ. вузов по спец. «Социально-культурная деятельность» / СанктПетербургский гуманитарный ун-т профсоюзов. - СПб.: СПбГУП, 1999. - 384 с.
9. Ковешніков В. С. Вплив світової глобалізації на економічну безпеку індустрії туризму в Україні /В. С. Ковешніков // Формування ринкових відносин в Україні. - Київ, 2003. - Вип.11(30). - С. 86—89.
10. Козинець, В. М. Безпека життєдіяльності у сфері туризму : навчальний посібник / В. М. Козинець. – К. : Кондор, 2006. – 576 с. б)
11. Лук'янова Л. Г. Уніфіковані технології готельних послуг: Навч. посібник/Л. Г. Лук'янова, Т. Т. Дорошенко, І. М. Мініч; Ред. В. К. Федорченко. - К.: Вища шк., 2001. -238 с

15. ІНФОРМАЦІЙНІ (ІНТЕРНЕТ) РЕСУРСИ

Бібліотеки:

1. РДГУ: абонент №1 – м. Рівне, вул. Пластова, 31.
2. Абонент №2 – м. Рівне, вул. Толстого, 3.
3. Абонент №3 – м. Рівне, вул. Пластова, 41.
4. Обласна наукова – м. Рівне, майдан Короленка, 6, тел.22-10-63.
5. Міська – м. Рівне, вул. Київська, 44, тел. 24-12-47.

Ресурси мережі Інтернет:

1. Державний комітет статистики України / [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Законодавство України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.kiev.ua/>